

Samråd om säkerhetsanalysens roll i miljökonsekvensbeskrivningen

Inläga från Aktionsgruppen för ett atomkraftsfritt Åland och Ålands Natur och Miljö r.f.

I februari 2010 lämnade Aktionsgruppen för ett atomkraftsfritt Åland och Ålands Natur och Miljö r.f. in en inläga till SKB med kommentarer om den preliminära miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) "*Mellanlagring, inkapsling och slutförvaring av använt kärnbränsle*". Vår största kritik av detta dokument var att den långsiktiga säkerhetsanalysen helt och hållet saknades i och med att själva säkerhetsanalysen ännu inte var färdig. Motsvarande kritik framfördes av i stort sett alla som var närvarande vid samrådsmötet i Östhammar 6 februari 2010.

Den 3 maj 2010 ordnade SKB ett samrådsmöte om *Säkerhetsanalysens roll i miljökonsekvensbeskrivningen*. Adam Conway representerade ovannämnda åländska organisationer och detta dokument är en komplettering till de kommentarer som han och andra närvarande framförde under mötet 3 maj och kommentarer till vår tidigare inläga.

Under samrådsmötet i februari sade SKB att detta var det sista samrådsmötet i samrådsprocessen. Man måste därför tolka det nya samrådsmötet som hölls den 3 maj om *Säkerhetsanalysens roll i miljökonsekvensbeskrivningen* som ett försök från SKB:s sida att svara på kritiken som framkom under samrådsmötet i februari. Det fanns dock inget nytt underlag för allmänheten att ta del av och heller inga förändringar i SKB:s position vad gäller samrådet om den långsiktiga säkerhetsanalysen.

Emedan det var bra att vi fick en lägesrapport om den långsiktiga säkerhetsanalysen SR-SITE var detta möte långt ifrån det samråd om SR-SITE (eller, rättare sagt, om den preliminära versionen av hela MKB:n, inklusive den långsiktiga säkerheten) som vi, bland andra, kräver.

SKB:s Erik Setzman försökte i sin presentation under samrådsmötet att skilja MKB:n från Säkerhetsanalysen genom deras syften. Han sade att syftet med en MKB är att beskriva konsekvenserna för miljön medan syftet med en Säkerhetsanalys är hur slutförvaret klarar det långsiktiga strålskyddet. Vi anser att det är en självklarhet att konsekvenserna för miljön blir annorlunda om förvaret klarar av strålskydd bra än om det inte gör det. Det går inte att beskriva konsekvenserna för miljön som ett slutförvar för högaktivt radioaktivt avfall ger upphov till utan att diskutera hur bra detta förvar klarar av strålskyddet. Vidare är SKB:s försök att skilja den långsiktiga säkerhetsanalysen från MKB:n inte i samklang med SKB:s egen beskrivning av

den långsiktiga säkerhetsanalysen som "mycket viktig" och att säkerhetsanalysen är "kärnan" i hela MKB:n så som SKB hävdade vid samrådsmötet den 6 februari 2010 i Östhammar.

Lägesrapporten om SR-SITE som framfördes av SKB:s Allan Hedin var intressant men en 30 minuter lång lägesrapport kan inte ersätta en fullständig samrådsprocess kring en 800-sidor lång säkerhetsanalys. Detta väckte några direkta frågor och de tekniska experter från SKB som var närvarande var hjälpsamma men svaret var nästan uteslutande att vi måste "vänta på SR-SITE".

SKB:s ledning, som svarade på frågor kring samrådsprocessen, var inte alls hjälpsam. Alla frågor och kommentarer kring behovet av att samråda om hela MKB:n, inklusive SR-SITE, bemöttes med en upprepning av samma svar: att SKB tycker att de fått många bra synpunkter om säkerhetsanalysen under samrådsprocessen. Detta är i och för sig bra, men det är inte det saken handlar om. Vi har aldrig ifrågasatt kvaliteten på synpunkterna som SKB har emottagit under samrådsprocessen, varken om SR-SITE eller något annat dokument. Vi syftar här till de möjliga synpunkter som SKB inte har fått just på grund av att allmänheten inte fått ta del av den långsiktiga säkerhetsanalysen. Sett ur vårt perspektiv, den intresserade allmänhetens, är det ett faktum att vi inte har haft möjlighet att kommentera den viktigaste delen av hela MKB:n under samrådsprocessen.

Detta möte var rubricerat som ett samrådsmöte om *Säkerhetsanalysens roll i miljökonsekvensbeskrivningen*. I praktiken var det bara en upprepning av SKB:s position att de inte behöver samråda om SR-SITE samt en kort lägesrapport om SR-SITE. En diskussion fördes kring vissa punkter från lägesrapporten men alla kommentarer kring själva rollen av säkerhetsanalysen bemöttes med fasta och till synes inövade svar från SKB. Som mötesdeltagare fick man en känsla av att SKB inte har lyssnat till den kritik om avsaknaden av säkerhetsanalysen som framförts under samrådsprocessen om den preliminära MKB:n. Istället verkar det som om SKB nu kallade till ytterligare ett "samrådsmöte" bara för att det skall se ut som om man bemött kritiken. Vilket vi hävdar att man fortfarande inte gjort.

Sammanfattningsvis vill vi säga att all vår kritik som framfördes i vår tidigare inlägga efter samrådsmötet den 6 februari 2010 fortfarande gäller. Vi anser att frågorna när börjar läckaget och hur mycket radioaktivt läckage är de mest centrala frågorna när man diskuterar hur ett slutförvar för använt kärnbränsle skulle kunna påverka miljön. Därför är den långsiktiga säkerhetsanalysen en så viktig del av MKB:n att det går inte att diskutera MKB:n utan den. Vi anser att det inte har funnits ett meningsfullt samråd om MKB:n eftersom en central del fortfarande saknas. Det samråd som har genomförts har endast behandlat

delar av MKB:n. Vi anser att SKB borde publicera en preliminär men i stort sett komplett¹ version av SR-SITE, samråda om det dokumentet och hela MKB:n, inklusive de aspekter som behandlar den långsiktiga säkerheten.

Adam Conway
Aktionsgruppen för ett atomkraftsfritt Åland

Anna-Linnéa Rundberg
Aktionsgruppen för ett atomkraftsfritt Åland

Dan Jansén
ordförande i Ålands Natur och Miljö r.f

1 Det vill säga att SKB kan ändra på dokumentet i och med att man får in användbara kommentarer men att dokumentet är klart på så sätt att det inte finns data som man vet saknas eller fortfarande väntar på.